

برای ژاله علو که ۷۶ سال
در عرصه هنر درخشید

سارا صالحی الیگودری

از اهالی قلم

«دومه»، «خاله لیلا» و «راوی

سال‌های دور از خانه» تنها

چند نام از کارنامه بلندبالای

یک صدای گرم و ابدی است

که برای همیشه خاموش شد. ژاله علو، هفته گذشته به سکوت ابدی فرو رفت. هنرمندی که هم طبع شاعرانه داشت و هم آوایی خوش برای گویندگی و صدایشگویی. او از سال ۱۳۲۷ بر صحنه تئاتر و رسانه‌های صوتی و تصویری درخشید و در ۹۷ سالگی پس از چند سال تحمل رنج بیماری، چشم از جهان فرو بست. برخی او را کهنسال‌ترین بازیگر شناخته شده ایران می‌دانستند.

پرواز باشکوه

او که دیگر میان ما نیست، در یکی از قسمت‌های سلسله گفت‌وگوهای تاریخ شفاهی موزه سینما درباره مرگ چنین گفته بود: «من معتقدم مرگ ترسناک و دردناک نیست، بلکه یک پرواز باشکوه است و خوشایه حال کسانی که باشکوه پرواز می‌کنند.» این هنرمند، همچنین سال‌ها خاطره‌سازیش برای مخاطبان تلویزیون را چنین تشریح کرده بود: «از دانشسرای مقدماتی مستقیماً وارد رادیو شدم و اعلام برنامه می‌کردم. در آن زمان ما به میدان ارک می‌رفتیم و با ماشین، گویندگان را به بی‌سیم که یک استودیوی پخش داشت و اغلب برنامه‌ها زنده پخش می‌شد، می‌بردند. هیچ چیزی جز عشق من را به سمت کار نمی‌برد و تمام دوستان از دل و جان در رادیو کار می‌کردند و مسئولیت خود را در آن می‌دیدند. هنرمندان زیادی بودند که دیگر نظیر آنها را نخواهیم داشت. البته هنوز هم هنرمندانی داریم که قابل توجه و احترام هستند اما یاد یاران از دست رفته در زمانی که آدم مرور خاطرات می‌کند، خیلی عزیز است. دوستانی بودند که در رادیو، دوبله، سینما و تئاتر همراه، همکار و همگام بودیم و با هم به کارمان عشق می‌ورزیدیم، عاشقانه کار می‌کردیم و باهم اثری به وجود می‌آوردیم که مردم روزی دیدند و شنیدند و در خاطره‌هایشان نگه داشتند و هنوز بعد از سال‌ها وقتی من را می‌بینند، می‌گویند ما با صدای تو بزرگ شدیم.» امروز علو، خود نیز به یکی از این هنرمندان از دست رفته بدل شده است که گرچه یاد و آثار درخشانش باقی است اما دیگر نمی‌توان از گنجینه هنر او بهره برد. آویی که نه فقط در یک عرصه، بلکه در چند ساحت حرفی برای گفتن داشت. می‌نوشت، گویندگی می‌کرد، بازیگری توانا بود و حق استادی بر گردن بسیاری از صدایی‌ها و اهالی رادیو دارد. اکبر زنجان‌پور، بازیگر و کارگردان نیز در رثای او گفته است: «هرچه سن هنرمندی بیشتر می‌شود، نبودنش بیشتر برای علاقه‌مندان به هنر ایجاد ناراحتی می‌کند. من همان مقدار کمی که با ایشان کار کردم، تجارب لذت‌بخشی از همکاری با این هنرمند برجسته دارم. ایشان بازیگر بزرگی بودند؛ من از زمانی که خودم را شناختم، ایشان را روی پرده سینما و صحنه تئاتر بودند یا گوینده اغلب آثار سینمایی و تلویزیونی.»

آوای کودکی‌ها، سیمای پر صلابت

خاطره از او فقط برای جوانان دیروز نیست، بلکه کودکان دیروز نیز با صدای وی دوران خوشی را پای قالب جادو گذراندند. این هنرمند مدیر دوبلاژ سری اول و دوم مجموعه کارتون «پت پستی» بود. در ایران این سریال در اواخر دهه ۸۰ و اوایل دهه ۹۰ میلادی به نمایش درآمد و گویندگی آن را زنده‌یاد علو برعهده داشت که به زعم بسیاری شباهت زیادی میان صدای او و نسخه اصلی بود. همان قدر که صدای این بانو در یادها مانده، سیمای زیبا و با صلابت او نیز در خاطره‌ها حک شده است. این هنرمند فقید و پیشکسوت معمولاً ایفاگر شخصیت‌های قوی و حمایتگر بود که نمونه برجسته‌اش را در سریال «روزی روزگاری» با نقش خاله لیلا به خاطر داریم. او در کنار زنده‌یاد خسرو شکیبایی یک زوج کم‌نظیر را در قالب تلویزیون خلق کردند که شاید تا سال‌های سال دیگر مشابه آن رقم نخورد.

دومه

